

Правосъдие, съобразено с интересите на детето – контролен списък за работещите с деца



Какви действия трябва да се предприемат,
за да бъде съдебното производство
съобразено с интересите на детето?

Детето може ли да упражнява своето право на изслушване?

- Условието трябва да се адаптират, за да се гарантира, че детето упражнява правото си на изслушване.
- Специалистите следва ясно да признаят това право в хода на производството.

Детето получава ли професионална и лична подкрепа?

- Професионалната подкрепа може да включва социални работници и психолози.
- Доверено лице.



ПОДКРЕПА

Как може да се предостави информация на детето за съдебното производство и за неговите права?

- Чрез устна и писмена информация.
- Информация, адаптирана към възрастта на детето, неговата зрелост, степен на разбиране и трудности при общуването.
- Визуални материали.



Как може да бъде подготвено детето за изслушването?

- Лицето за постоянна подкрепа следва да провери дали:
 - детето се чувства надлежно информирано относно правата си;
 - детето знае какво да очаква по време на съдебното производство.
- Малко преди изслушването трябва да се проведе подготовка.
- Следва да се проведат подготвителни срещи и посещения, съобразени с интересите на детето.
- Следва да се определят специфичните им нужди.



Какво трябва да попитате детето преди изслушването?

- Мястото и времето подходящи ли са за детето?
- Кой трябва да придружава детето в качеството си на доверено лице?
- Има ли хора, които не трябва да присъстват на изслушването?
- Има ли нужда от мерки за осигуряване на закрила?
- Кой следва да провежда изслушването?
 - Полът и професията са от значение.



Какво се постига при съгласуване на тези подробности с детето?

- Детето може да повлияе на начина, по който се провежда изслушването.
- Детето може да се запознае с лицето, провеждащо изслушването.

Какви са необходимите мерки, които следва да се вземат преди изслушването, за да бъде то съобразено с интересите на детето?

- Даване на насоки за поведение.
- Кратко време на изчакване след пристигане и преди изслушването.
- Осигуряване на място за чакане, съобразено с интересите на детето.



Какви са необходимите мерки, които следва да се вземат по време на изслушването, за да бъде то съобразено с интересите на детето?

- Помещение за изслушвания, съобразено с интересите на детето, извън съда.
- Поведението на всички трябва да бъде съобразено с интересите на детето.
- По време на изслушването присъстват малък брой хора.
- Отсъствие на обвиняемия или други страни.
- Детето се изслушва от един човек.
- Език, адаптиран към възрастта и зрелостта на детето.
- Използване на подходящи техники за разпит.
- Къси изслушвания с максимална продължителност от един час.



Какви са необходимите мерки, които следва да се вземат след изслушването, за да бъде то съобразено с интересите на детето?

- На детето се предоставя обратна връзка и информация за следващите стъпки.
- Всички участващи специалисти са единодушни за последващите действия.



Дете



Фаза след съдебния процес

Какво може да се направи за избягване на многократни изслушвания?

- Осигуряване на достъпни видеозаписи за събиране на доказателства (криминални случаи).
- Сътрудничество и обмен на информация между всички участващи групи специалисти.



Ако едно изслушване не е достатъчно, специалистите трябва да знаят, че по време на допълнителните изслушвания:

- Отношението на доверие със специалиста е още по-важно и изслушването трябва да се проведе от същото специализирано лице.
- Трябва да се избягват повтарящи се въпроси.
- Информацията трябва да се обменя между специалистите.

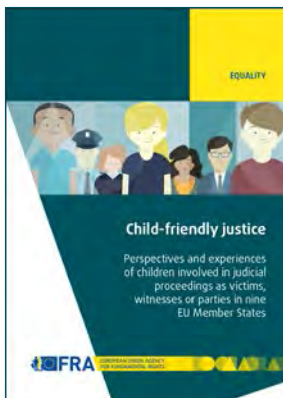
Какви са необходимите последващи действия?

- Допълнителна подкрепа за детето и семейството.
- Информация и обяснение на решението и допълнителна потенциална подкрепа.
- Кратки периоди между изслушването и вземането на решение; решение, съпроводено от информация.



Какво се случва, ако не възникнат последващи действия?

- Съдебното производство може да бъде приключено само ако последващите действия са обезпечени и докладвани.



В Европейския съюз (ЕС) около 2,5 милиона деца участват всяка година в съдебни производства във връзка с развод на родителите или като жертви или свидетели на престъпления. Въпреки че ефективното участие на децата е важно за подобреното функциониране на правосъдието, третирането им в съдебните системи продължава да бъде причина за безпокойство. Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) проучи до каква степен се зачитат правата на детето на изслушване, информиране, закрила и недискриминация в практиката. Това включваше подробни анкети както с работещите с деца, така и с децата, участващи в съдебното производство. В първия доклад са представени гледните точки на специалистите. В настоящия доклад акцентът е поставен върху гледната точка на децата. Изложени са техните мнения относно факторите, които спъват пълноценното им участие, и относно усилията, които могат да помогнат за преодоляване на тези пречки. Както и в първия доклад, се подчертава, че предстои още много работа, за да бъде правосъдието в ЕС действително съобразено с интересите на детето.

Допълнителна информация

Вижте докладите на FRA и уебсайта за правосъдие, съобразено с интересите на детето:

- FRA (2017) *Child-friendly justice – Perspectives and experiences of children involved in judicial proceedings as victims, witnesses or parties in nine EU Member States* („Правосъдие, съобразено с интересите на детето – гледните точки и опитът на децата, участващи в съдебното производство като жертви, свидетели или страни в девет държави – членки на ЕС“), Люксембург, Служба за публикации
- FRA (2017), „Правосъдие, съобразено с интересите на детето – гледни точки и опитът на децата и специалистите“, Обобщено изложение; Люксембург, Служба за публикации (налично на 23 езика на ЕС)
- FRA (2015), *Child-friendly justice – Perspectives and experiences of professionals on children’s participation in civil and criminal judicial proceedings in 10 EU Member States* („Правосъдие, съобразено с интересите на детето – перспективи и опитът на работещите с деца при участието им в гражданското и наказателното съдебно производство в 10 държави – членки на ЕС“), Люксембург, Служба за публикации
- <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>

FRA – АГЕНЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ОСНОВНИТЕ ПРАВА

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Виена – Австрия
Тел. +43 158030-0 – Факс +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)
[linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency](https://www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency)
twitter.com/EURightsAgency



Служба за публикации

© Агенция на европейския съюз
за основните права, 2018 г.
Снимки: © FRA

